

حقوق جزایی عمومی ۲

(محرر)

مؤلف:

محمد دشتبانی روزبهانی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد

۱۳۹۳

سرشناسه	: دشتبانی روزبهانی، محمد، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق جزای عمومی ۲: مجرم / مؤلف محمد دشتبانی روزبهانی،
مشخصات نشر	: بروجرد: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بروجرد، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص.
شابک	: 978-964-10-3260-1: ۱۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: حقوق جزا -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: حقوق جزا (فقه)
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ د ۵۵۰ / ۶۷ / KM۴۸۰۰
رده‌بندی دیوئی	: ۳۴۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۲۹۶۴۶

دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد

حقوق جزای عمومی ۲ (مجرم)

مؤلف:

محمد دشتبانی روزبهانی

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد

مدیر مسؤول: دکتر علی آریابور

ناظر چاپ: حسام یاربابر

چاپ و صحافی: نویسنده

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۳

شمارگان: ۲۰۰۰

بها: ۱۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۳۲۶۰-۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

بروجرد- میدان نواب - خیابان یادگار امام - مجتمع دانشگاهی امام خمینی (ره)

تلفکس ۰۶۶-۴۲۵۱۸۰۱۳

Email: Publisher@iaub.ac.ir

سخن ناشر

به نام خداوند لوح و قلم
حقیقت نگار وجود و عبود
خدایی که دله‌ده رازهاست
نخستین سرآغاز آغازهاست

دانشگاه آزاد اسلامی، به عنوان یکی از ارکان نظام آموزش عالی کشور در چشم‌انداز بیست ساله خود، توسعه کیفی را به‌طور جدی مدنظر قرار داده است. دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد به عنوان یکی از با سابقه‌ترین واحدهای دانشگاهی سطح کشور با عنایت به پتانسیل‌های موجود و در راستای این حرکت عظیم علمی و فرهنگی و به منظور ایجاد سرعت، دقت و هماهنگی بیشتر در اجرای کلیه امور مربوط به تأمین منابع آموزشی مورد نیاز و هم‌چنین تشویق و ترغیب محققان، مؤلفان و مترجمان دانشگاهی به نگارش و ترجمه کتب معتبر علمی، شورای انتشارات علمی خود را تشکیل داد. بدیهی است که ورود به این عرصه خطیر جز با استمداد از خداوند متعال و چشم‌یاری داشتن از محققان و پژوهشگران و استادان ارجمند امکان‌پذیر نیست. لذا از همه صاحب‌نظران ارجمند دعوت می‌شود ما را از نقطه‌نظرها و راهنمایی‌های ارزشمند خود بهره‌مند سازند. در پایان بر خود لازم می‌دانم از ریاست دانشگاه آزاد اسلامی و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی به سبب برقراری شرایط و بستر مناسب انجام فعالیت‌های حوزه پژوهش واحد در بخش توسعه فعالیت‌های چاپ و نشر، تشکر و قدردانی نمایم. ضمناً شایسته است از فعالیت‌ها و تلاش‌های علمی آقای محمد دشتبانی روزبهانی در تألیف کتاب حقوق جزای عمومی ۲ مراتب سپاسگزاری خود را ابراز نمایم.

دکتر احمد سیف

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد

پیشگفتار مؤلف

همانطور که گذشت حقوق جزای عمومی ۱، راجع به جرم و حقوق جزای عمومی ۲ راجع به مجرم و موانع مسئولیت کیفری و حقوق جزای عمومی ۳ پیرامون مجازات در دانشکده‌های حقوق مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

در اثر تصویب قانون مجازات اسلامی ۹۲ تغییراتی در حقوق جزای عمومی ۲ ایجاد شد که ما به تفصیل در این کتاب به آن خواهیم پرداخت.

مسئله‌های حقوق موانع مسئولیت کیفری، بحث علل رافع مسئولیت و... از جمله مباحث این قسمت است.

از خصایص این کتاب این است که، عناوین حقوق جزای عمومی ۲ به عنوان متن اصلی کتاب بیان شده است و مطالب مغمض و پیچیده در زیر نویس کتاب جهت درک بهتر خواننده آورده شده است.

امید است که متن آن با توجه به عناوین دروس کارشناسی، قابلیت استفاده و بهره‌برداری برای دانشجویان را داشته باشد، لذا از همه اساتید و صاحب نظران خواشمندم پیشنهادات خود را به آدرس اینترنتی مؤلف ارسال دارند تا در چاپ‌های بعدی اعمال گردد.

در پایان لازم می‌دانم از ریاست محترم واحد بروجرд جناب آقای دکتر احمد سیف و معاونت محترم پژوهش و فناوری واحد بروجرд جناب آقای دکتر احمد شاهسواران و مدیر انتشارات علمی جناب آقای مهندس حسام باریار که زمینه چاپ کتاب را فراهم نمودند، کمال تشکر و قدردانی را نمایم.

محمد دشتبانی روزبهانی

وکیل پایه یک دادگستری

Dashtbani.mohammad@yahoo.com

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات مسئولیت کیفری	۱۵
مجرم	۱۵
شرایط مسئولیت کیفری	۱۶
فصل دوم: موانع مسئولیت کیفری (به معنای عام)	۱۷
مبحث اول: علل عینی مانع مسئولیت کیفری	۲۳
بخش اول: اضطراب	۲۴
بخش دوم - حکم قانون	۴۲
بخش سوم - اجرای قانون اهم	۴۴
بخش چهارم - امر آمر قانونی	۴۹
بخش پنجم - اجازه قانون	۵۹
بخش ششم - رضایت مجنی علیه	۶۲
۱- رضایت مجنی علیه در جرائم علیه عفت و اخلاق:	۶۳
۲- رضایت مجنی علیه در جرائم علیه امنیت عمومی:	۶۳
۳- رضایت مجنی علیه در جرائم علیه اموال:	۶۳
۴- رضایت مجنی علیه در جرائم علیه اشخاص:	۶۳
الف- به طور عام:	۶۳
ب- به طور خاص:	۶۴
ب- ۱- رضایت بعد از جنایت	۶۴
ب- ۲- رضایت قبل از جنایت	۶۵
ب- ۲- الف- عملیات پزشکی	۶۵
ب- ۲- ج- عملیات ورزشی	۷۸

بخش هفتم - دفاع مشروع	۸۶
۱- ارکان دفاع مشروع	۹۳
الف- موضوع دفاع	۹۳
ب- شرایط تهاجم	۹۶
ج- شرایط دفاع	۹۸
مبحث دوم: علل رافع مسئولیت کیفری (به معنای خاص)	۱۰۵
بخش اول - علل مطلق رافع مسئولیت	۱۰۵
۱- صغر	۱۰۵
۲- جنون	۱۱۱
بخش دوم - علل نسبی رافع مسئولیت کیفری	۱۲۱
۱- مستی	۱۲۱
۲- اکراه	۱۲۴
الف- اکراه مادی	۱۲۵
اکراه مادی با منشاء بیرونی	۱۲۵
اکراه مادی با منشاء درونی	۱۲۵
ب- اکراه معنوی	۱۲۶
اکراه معنوی با منشاء بیرونی (اکراه به معنای خاص)	۱۲۶
اکراه معنوی با منشاء درونی	۱۳۲
۳- اشتباه	۱۳۳
الف - اشتباه در حکم	۱۳۳
ب- اشتباه موضوعی	۱۴۴

فصل سوم: عناوین مسئولیت کیفری	۱۴۷
مبحث اول - مجرم به اعتبار فاعل جرم	۱۴۷
بخش اول - اشخاص حقیقی	۱۴۷
بخش دوم - اشخاص حقوقی	۱۴۸
مبحث دوم - مجرم به اعتبار ارتباط مستقیم و غیر مستقیم با نتیجه مجرمانه	۱۶۱
بخش اول - مباشرت	۱۶۸
بخش دوم - تسبیب	۱۶۹
بخش سوم - مباشر سبب (در حکم مباشرت)	۱۷۴
۱- حالات تعدد اسباب جرم	۱۷۵
الف - اجتماع مباشران جرم	۱۷۵
ب - اجتماع اسباب و مباشر جرم	۱۷۵
ج - اجتماع اسباب جرم (سبب معنای خاص)	۱۷۷
مبحث سوم - مجرم به اعتبار نحوه ارتکاب جرم	۱۸۳
بخش اول - شرکت در جرم	۱۸۳
۱- رویه قانون‌گذار ۹۲ در خصوص شرکت در جرم	۱۸۳
۳- شرط تحقق شرکت	۱۸۶
۲- مجازات شرکت در جرم	۱۸۶
بخش دوم - معاونت در جرم	۱۸۷
۱- رویه قانون‌گذار قانون ۹۲ در خصوص معاونت در جرم	۱۹۱
۲- شرط تحقق معاونت در جرم	۱۹۹
۳- مجازات معاونت در جرم	۲۰۱
منابع	۲۱۷
نشریات	۲۱۹

۲۲۰..... منابع انگلیسی

۲۲۱..... ضمیمه ۱

۲۲۲..... ضمیمه ۲

www.ketab.ir